

Brusel 26. června 2018
(OR. en)

10555/18

ELARG 41
COWEB 102

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu: 10374/18

Předmět: ROZŠÍŘENÍ A PROCES STABILIZACE A PŘIDRUŽENÍ
– závěry Rady

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o rozšíření a procesu stabilizace a přidružení ve znění přijatém Radou dne 26. června 2018.

RADA PRO OBECNÉ ZÁLEŽITOSTI

ZÁVĚRY RADY O ROZŠÍŘENÍ A PROCESU STABILIZACE A PŘIDRUŽENÍ

1. Rada bere na vědomí sdělení Komise ze dne 17. dubna 2018 o politice rozšíření EU a zprávy o Černé Hoře, Srbsku, Turecku, Bývalé jugoslávské republice Makedonii, Albánii, Bosně a Hercegovině a Kosovu*. Vítá uplatňování nové metodiky Komise a harmonizaci jejího cyklu podávání zpráv s hodnocením programů hospodářských reforem. Rovněž bere na vědomí sdělení Komise ze dne 6. února 2018 nazvané „Přesvědčivá perspektiva rozšíření pro západní Balkán a větší angažovanost Unie v tomto regionu“.
2. Rada znovu potvrzuje, že je odhodlána pokračovat v procesu rozšíření, který je i nadále jednou z klíčových politik Evropské unie, v souladu s obnoveným konsensem ohledně rozšíření, který byl schválen Evropskou radou na zasedání ve dnech 14. a 15. prosince 2006 a v následných závěrech Rady. Tento proces nadále představuje strategickou investici ve prospěch míru, demokracie, prosperity, bezpečnosti a stability v Evropě. Přijetí a dodržování základních evropských hodnot je otázkou volby, přičemž pro všechny partnery usilující o členství v EU se jedná o otázku zásadního významu. V souladu s tím Rada očekává, že se partneři zhostí odpovědnosti a že v zájmu svého lidu přijmou evropské hodnoty plně za své a zaváží se k důslednému provedení nezbytných reforem. Na základě dosaženého pokroku Rada vítá závazek, který západní Balkán vyjádřil na summitu v Sofii, a jeho podporu Sofijského prohlášení. Připomíná Soluňskou agendu a znovu opakuje, že EU jednoznačně podporuje evropskou perspektivu západního Balkánu. EU je v zájmu podpory politické, hospodářské a sociální transformace regionu odhodlána posílit a zintenzivnit svou angažovanost na všech úrovních, mimo jiné prostřednictvím rozsáhlejší pomoci v závislosti na hmatatelném pokroku, jehož západní Balkán dosáhne v oblasti právního státu a socioekonomických reforem. Kandidátskou zemí a klíčovým partnerem v mnoha oblastech zůstává Turecko.

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

3. V souladu s předchozími závěry Rady a v rámci kodaňských politických kritérií a procesu stabilizace a přidružení, který je i nadále společným rámcem pro vztahy se zeměmi západního Balkánu, Rada znovu potvrzuje, že s ohledem na obnovený konsensus ohledně rozšíření je třeba, aby existovaly spravedlivé a přesně vymezené podmínky a uplatňovala se zásada vlastních zásluh a aby EU byla ve všech ohledech schopna integrovat nové členy.
4. Rada zdůrazňuje, že je i nadále třeba se zaměřit na základní reformy v zájmu řešení přetrvávajících strukturálních nedostatků v oblasti právního státu, základních práv, hospodářského rozvoje a konkurenceschopnosti, posílení demokratických institucí a reformy veřejné správy. Nadále je nutné vykazovat přesvědčivé výsledky v provádění reforem, jakož i konkrétní a hmatatelné výsledky v uvedených klíčových oblastech, zejména v zájmu celkového tempa přístupových jednání.
5. Právní stát je jednou ze základních hodnot, na nichž je EU založena a která je ústředním prvkem procesu rozšíření i procesu stabilizace a přidružení. Reformy jsou důležité pro řešení zbývajících důležitých výzev v této oblasti, zvláště pokud jde o zajištění nezávislého, nestranného, odpovědného a účinného soudního systému, a v oblasti boje proti korupci a organizované trestné činnosti, ochrany základních práv, včetně práv příslušníků menšin, nediskriminačního zacházení s národnostními menšinami a řešení diskriminace zranitelných skupin, jako jsou Romové a lesbické, gay, bisexuální, transgender a intersexuální (LGBTI) osoby. Otázkou, která nadále vyvolává zvlášť závažné znepokojení a kterou je třeba prioritně řešit rozhodným a účinným způsobem, je situace týkající se svobody projevu a nezávislosti sdělovacích prostředků. Je třeba učinit bezodkladné a konkrétní kroky, které zamezí zavražďování novinářů a na ně zaměřenému vyhrožování a útokům a které budou takové případy řešit, jestliže k nim dojde. Další úsilí je rovněž třeba věnovat zajištění rovnosti žen a mužů a dodržování práv žen i dětí. Je zapotřebí dalšího pokroku, pokud jde o reformu veřejné správy, jejímž cílem je posílit a zlepšit správu na všech úrovních. Rada se znepokojením zaznamenává tendence bojkotovat parlamenty. Základními prvky správně fungující demokracie jsou i nadále zajištění inkluzivního politického dialogu, zejména s parlamenty, a silnější zapojení organizací občanské společnosti. Rada zdůrazňuje, že jsou důležité svobodné, spravedlivé a transparentní volby v souladu se standardy OBSE.

6. S ohledem na hospodářská kritéria vítá a sdílí analýzu potřeby řešit hlavní strukturální hospodářské a sociální výzvy, kterou vypracovala Komise. Rada všechny partnery vyzývá, aby prováděli opatření zahrnutá do společných závěrů ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem ze dne 25. května 2018 a aby při tom vycházeli ze svých programů hospodářských reforem. Hospodářské reformy a posílení právního státu přinášejí výhody, které se vzájemně posilují. Rada vyzdvihuje význam řešení strukturálních výzev, zlepšování správy ekonomických záležitostí, konkurenceschopnosti, podnikatelského prostředí, investičního klimatu, udržitelnosti veřejných financí, růstu a vytváření pracovních míst. Znovu opakuje, že je důležité zabývat se odlivem mozků a vytvářením dalších příležitostí a zajišťováním pozitivních vyhlídek pro mladé lidi.
7. Zásadními prvky procesu rozšíření i procesu stabilizace a přidružení jsou i nadále dobré sousedské vztahy a regionální spolupráce. Rada vítá dosažený pokrok a opětovně připomíná význam regionální spolupráce, zdůrazňovaný i na summitu v Sofii, a zejména význam propojení v rámci regionu i s EU. Plně podporuje konstruktivní iniciativy a struktury, které posilují inkluzivní regionální spolupráci. Rada vyzývá k dalšímu úsilí o překonání dědictví minulosti a na podporu usmíření, mimo jiné prostřednictvím prosazování atmosféry tolerance. Je nutné se vyvarovat prohlášení a činů, které mají na dobré sousedské vztahy a mírové urovnání sporů negativní dopad. Pro zajištění vyřešení přetrvávajících dvoustranných sporů je nezbytné rozhodné úsilí a maximální politické odhodlání. Rada dále opakuje, že je nutné zabývat se bez jakékoli diskriminace vnitrostátními případy válečných zločinů, řešit beztrestnost a zajistit, aby byli pachatelé těchto činů pohnáni k odpovědnosti, a to i prostřednictvím smysluplné regionální spolupráce a za plné spolupráce s Mechanismem pro mezinárodní trestní tribunály a se specializovanými senáty a podporou jejich činnosti. Nedořešené spory a otázky je třeba vyřešit v souladu s mezinárodním právem a zavedenými zásadami, včetně dohody o otázkách nástupnictví.

8. Rada opětovně připomíná význam dalšího prohlubování spolupráce v zahraničněpolitických otázkách a očekává lepší sbližování se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU, zejména pokud se jedná o důležité záležitosti společného zájmu, jako jsou například omezující opatření a řešení hybridních hrozeb. Přistoupení k Evropské unii je volbou, která předpokládá sdílení zásad, hodnot a cílů, jež se Unie snaží prosazovat ve svém sousedství i mimo něj, včetně dosažení plného souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou a zdržení se jakýchkoliv kroků, které jsou s ní v rozporu.
9. Rada uznává, že pro občany je důležité zejména uvolnění vízového režimu, zároveň však vybízí Komisi, aby mimo jiné prostřednictvím svého mechanismu následné kontroly nadále pečlivě sledovala plnění všech podmínek, které byly pro uvolnění vízového režimu stanoveny. Rada připomíná mechanismus pozastavení a současně vybízí dotyčné orgány, aby zintenzivnily své úsilí za účelem řešení přílivu zjevně nedůvodných žádostí o azyl.
10. Pro EU i celý region nadále představují bezpečnostní hrozbu terorismus, radikalizace a organizovaná trestná činnost. V souladu s dřívějšími závěry Evropské rady a závěry Rady připomíná Rada význam vnějšího rozměru úsilí EU v oblasti boje proti terorismu a dalšího posílení spolupráce s Tureckem a se západním Balkánem v boji proti terorismu, zejména pokud jde o boj proti zahraničním teroristickým bojovníkům a financování terorismu, předcházení radikalizaci a boj proti ní, posílené hraniční kontroly a nedovolené obchodování s palnými a lehkými zbraněmi. Je rovněž třeba vyvinout další úsilí a dosáhnout dobrých výsledků v boji proti organizované trestné činnosti. Rada připomíná podporu EU, zejména prostřednictvím integračního řízení vnitřní bezpečnosti, a i nadále vyzývá partnery, aby ve všech těchto oblastech posílili právní a operativní opatření.

11. Rada oceňuje obnovené úsilí Turecka a západního Balkánu o řešení migrační krize a jejich konstruktivní spolupráci v tomto ohledu, jež přinesly jednoznačné výsledky. Rada opakuje, že musí být nepřetržitě prováděno prohlášení EU a Turecka a poskytována trvalá podpora partnerům podél západobalkánské trasy. K zajištění dostatečné správní kapacity a kapacity pro vymáhání práva s cílem řešit výzvy v oblasti migrace, včetně boje proti převaděčství migrantů, jsou zapotřebí další opatření. EU bude nadále poskytovat finanční podporu a technickou pomoc za účelem posílení spolupráce v této oblasti, mimo jiné prostřednictvím nástroje EU pro uprchlíky v Turecku.
12. Rada nadále zdůrazňuje význam strategické komunikace pro zajištění toho, aby veřejnost podporovala rozšíření a byla si vědoma výhod a povinností, jež z rozšíření plynou, a současně aby byly řešeny dezinformace. Rada zdůrazňuje, že za jasné informování o těchto výhodách a povinnostech i o své oddanosti hodnotám a perspektivám EU nesou odpovědnost všichni partneři. Zásadní význam má i nadále pokračující angažovanost EU a jejích členských států, a to i při prosazování účinnější politiky strategické komunikace jak ve vztahu k partnerům, tak ve vztahu k občanům EU, zejména prostřednictvím pracovní skupiny pro západní Balkán v rámci oddělení pro strategickou komunikaci.
13. Rada připomíná pokračující finanční a technickou pomoc, kterou EU poskytuje procesu rozšíření a procesu stabilizace a přidružení, zejména v podobě nástroje předvstupní pomoci (NPP II), jehož přezkum v polovině období se právě dokončuje. Je třeba se nadále zaměřovat na klíčové priority a větší soudržnost mezi finanční pomocí a celkovým pokrokem dosaženým při naplňování předvstupní strategie, mimo jiné prostřednictvím vyplacení odměny za dosažené výsledky na základě dosaženého pokroku a výsledků.
14. Rada vítá zahájení Sofijského programu priorit, který vychází z příslušných aspektů sdělení Komise přijatého dne 6. února 2018.

ROZŠÍŘENÍ

ČERNÁ HORA

15. Rada vítá celkový pokrok v přístupových jednáních s Černou Horou, v rámci nichž bylo doposud otevřeno 31 z 35 kapitol a 3 kapitoly byly prozatímně uzavřeny. Vzhledem k tomu, že byl dokončen institucionální rámec a z velké části zaveden právní rámec, měl by celý systém právního státu nyní dosahovat hmatatelnějších výsledků a větší a udržitelné úspěšnosti. Rada zejména připomíná, že celkové tempo přístupových jednání bude i nadále určovat pokrok v jednání o kapitolách týkajících se právního státu a základních práv, jak je stanoveno v rámci pro jednání. Černá Hora by proto měla nyní zaměřit své reformní úsilí na splnění prozatímních kritérií pro kapitoly 23 a 24 a provádění příslušných akčních plánů.
16. Rada důrazně vyzývá Černou Horu, aby dále zintenzivnila své úsilí v boji proti korupci a organizované trestné činnosti, praní peněz a obchodování s lidmi, včetně účinných vyšetřování, stíhání a pravomocných odsouzení, a aby zlepšila zadržování a konfiskaci majetku pocházejícího z trestné činnosti. Nedávné útoky vůči novinářům jasně ukazují, že je naléhavě třeba, aby orgány zajistily bezpečné prostředí, příznivé pro svobodu projevu a nezávislost sdělovacích prostředků. Jsou rovněž zapotřebí další opatření, aby bylo možné pokračovat v reformě veřejné správy a posílit nezávislost institucí.
17. Pokud jde o hospodářské reformy, Rada v souladu se společnými závěry ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem bere s uspokojením na vědomí setrvalý hospodářský růst a vyzývá Černou Horu, aby přijala opatření k zajištění fiskální udržitelnosti, snížení vysokého veřejného dluhu, snížení schodku obchodní bilance, urychlení reforem v důležitých oblastech, jako je zadávání veřejných zakázek a trh práce, a zlepšení podnikatelského prostředí.

18. Pokud jde o volby, orgány Černé Hory se musí zabývat všemi nesrovnalostmi, o nichž informovali mezinárodní pozorovatelé, a uchovat si politické odhodlání ke komplexní a inkluzivní reformě volebního procesu s cílem zvýšit důvěru ve volební rámec. Rada opakuje, že odpovědností všech stran je navrátit politickou debatu na půdu parlamentu.
19. Rada vřele vítá pokračující pozitivní úlohu Černé Hory, pokud jde o další rozvoj regionální spolupráce a pěstování dobrých sousedských vztahů.
20. Rada vyjadřuje Černé Hoře velké uznání za její důslednou spolupráci v zahraničněpolitických otázkách, a zejména její plný soulad se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU.

SRBSKO

21. Rada vítá celkový pokrok v přístupových jednáních, v rámci nichž bylo doposud otevřeno 14 z 35 kapitol jednání a 2 kapitoly byly prozatímně uzavřeny. Rada připomíná, že zásadní význam má pokrok v jednání o kapitolách týkajících se právního státu a základních práv, jakož i pokrok v normalizaci vztahů Srbska s Kosovem, jak je stanoveno v rámci pro jednání, a že tento pokrok bude i nadále určovat celkové tempo přístupových jednání. Základem budoucích reforem vedoucích k přesvědčivým výsledkům by i nadále mělo být provádění prozatímních kritérií pro kapitoly 23 a 24 a příslušných akčních plánů.
22. Rada vítá skutečnost, že srbská vláda potvrdila své odhodlání sledovat jako strategický cíl integraci do EU. Nyní je zásadní, aby byla tato strategická volba aktivněji a jednoznačněji komunikována ve veřejné diskusi.

23. Rada naléhavě vyzývá Srbsko, aby výrazně zintenzívnilo své reformní úsilí v oblasti právního státu, a zejména aby zajistilo nezávislost a celkovou účinnost soudního systému. Zvláštní důraz musí být kladen na účinné provádění reforem v této oblasti, včetně hmatatelných výsledků a udržitelné úspěšnosti v oblasti účinného vyšetřování, stíhání a pravomocných rozsudků, zejména pokud jde o boj proti korupci, organizované trestné činnosti a praní peněz. Stále větší znepokojení vyvolává nedostatečný pokrok v oblasti svobody projevu. Příslušné orgány by jako prioritu měly zaručit bezpečné prostředí příznivé pro neomezovaný výkon svobody projevu a nezávislosti sdělovacích prostředků, a to včetně zvýšení úsilí o vyšetření případů útoků na novináře. Srbsko musí věnovat zvláštní pozornost plnému dodržování základních práv, včetně ochrany nejzranitelnějších skupin obyvatelstva, jakož i nediskriminačnímu zacházení s národnostními menšinami v celém Srbsku, zejména v oblastech vzdělávání, používání menšinových jazyků, přístupu ke sdělovacím prostředkům a bohoslužbám v menšinových jazycích. Je třeba rychle a rozhodně řešit případy nenávistných verbálních projevů, zastrašování a útoků. Rada opětovně vyzývá k účinnému provádění příslušných strategických dokumentů. Dále je potřeba posílit transparentnost, inkluzivnost a kvalitu tvorby právních předpisů, mimo jiné prosazováním prostředí příznivého pro občanskou společnost. Je nezbytné urychleně dosáhnout dalšího pokroku, pokud jde o řádné fungování nezávislých orgánů a demokratických institucí včetně parlamentního dohledu, jakož i o ústavní reformy. Rada v návaznosti na nedávné volby zdůrazňuje, že je třeba prioritně reagovat na doporučení mezinárodních volebních pozorovatelů. Vyzdvihuje rovněž význam vnitrostátního řešení případů válečných zločinů a plné spolupráce s Mechanismem pro mezinárodní trestní tribunály.
24. Pokud jde o hospodářské reformy, Rada v souladu se společnými závěry ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem bere s uspokojením na vědomí další dosažený pokrok a vyzývá Srbsko, aby dále zlepšovalo podnikatelské prostředí, řešilo veřejné zadlužení a pokročilo v provádění strukturálních reforem, zejména v odvětvích dopravy a energetiky, na trhu práce, v oblasti daňové správy a v oblasti zadávání veřejných zakázek, včetně restrukturalizace a privatizace státních podniků.

25. Pokud jde o dialog mezi Bělehradem a Prištinou zprostředkovaný EU, Rada vítá, že obě strany se vůči vysoké představitelce zavázaly, že budou pracovat na celkové normalizaci vztahů, a to i ve formě právně závazné dohody, která je pro nastoupenou evropskou cestu obou zemí klíčová a má zásadní význam pro udržitelnou regionální stabilitu.
26. Rada vítá, že řídicí tým po dlouhém zpoždění zahájil práci na návrhu statutu sdružení/společenství obcí v Kosovu, v nichž většinu tvoří Srbové, a to v souladu s dohodou z Bruselu z roku 2013 a s dohodou ze srpna 2015, a očekává, že obě strany se do tohoto procesu konstruktivně zapojí s cílem urychleně tento dlouhodobý závazek splnit. Rada vyzývá k urychlenému překonání zbývajících překážek při provádění dohody o energetice. S ohledem na pomalé tempo pokroku Rada zdůrazňuje, že je důležité dokončit provedení všech ostatních dohod z minulosti a zejména dohody o mostu v Mitrovici, integrované správě hranic a vzájemném uznávání diplomů. Rada naléhavě vyzývá Srbsko, aby urychleně a v dobré víře provedlo svou část všech dosavadních dohod a aby konstruktivně spolupracovalo s Kosovem při vypracovávání a provádění dohod budoucích. Vítá skutečnost, že na podzim roku 2017 byla provedena dohoda o spravedlnosti, která zajišťuje fungování integrovaného soudnictví v Kosovu a nabízí přístup ke spravedlnosti pro všechny komunity. Rada bude nadále pozorně sledovat, zda Srbsko trvale usiluje o dosažení viditelného a udržitelného pokroku v normalizaci vztahů s Kosovem, aby Srbsko a Kosovo mohly pokračovat ve své nastoupené evropské cestě a současně se zamezilo tomu, že by se mohly v tomto úsilí vzájemně blokovat, přičemž cílem je, aby obě země mohly plně vykonávat svá práva a plnit své povinnosti. Rada oceňuje práci vysoké představitelky při zprostředkování dialogu a se zájmem očekává její další intenzivní spolupráci se zúčastněnými stranami s cílem dosáhnout celkové normalizace.
27. Opakuje svoji výzvu Srbsku, aby v souladu s rámcem pro jednání zajistilo postupné sbližování se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU a aby jako prioritu zvrátilo současný klesající trend.

28. Rada rovněž vyzývá Srbsko, aby se zdrželo odchylování od společné vízové politiky EU, neboť nedávné praktiky, jako například uzavření dohod o uvolnění vízového režimu s některými třetími zeměmi, vyvolávají obavy.
29. Rada vítá konstruktivní zapojení Srbska do regionální spolupráce a vybízí Srbsko, aby vytrvalo v úsilí o posílení dobrých sousedských vztahů.

TURECKO

30. Rada znovu zdůrazňuje, že přikládá velký význam vztahům EU s Tureckem jako klíčovým partnerem. Je i nadále odhodlána zachovat otevřený a upřímný dialog, jehož cílem bude řešit společné výzvy a spolupracovat v klíčových oblastech společného zájmu, jako jsou migrace, boj proti terorismu, energetika, doprava, hospodářství a obchod. Rada vyjadřuje Turecku uznání za významné úsilí, pokud jde o přijetí více než 3,5 milionu uprchlíků a řešení jejich potřeb. Nepřetržité provádění prohlášení EU a Turecka, kterým se snižuje nelegální a nebezpečné překračování hranic a zachraňují životy v Egejském moři, je v tomto ohledu v zájmu obou stran a má i nadále zásadní význam. Prioritou i nadále zůstává posílená správa společných hranic s EU. Dokud nebude plně a účinně prováděna dohoda o zpětném přebírání osob mezi EU a Tureckem ve vztahu ke všem členským státům, měly by být i nadále odpovídajícím způsobem prováděny existující dvoustranné readmisní dohody a ustanovení v obdobných dohodách a ujednáních s členskými státy EU. Zásadní význam má i nadále spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí se všemi členskými státy EU.

31. Rada připomíná své závěry ze dne 18. července 2016, v nichž bezprostředně a ostře odsoudila pokus o státní převrat z 15. července a vyjádřila solidaritu s tureckými občany a plnou podporu tureckým demokratickým institucím. Nepřiměřený rozsah opatření přijatých v jeho návaznosti však vzbuzuje vážné obavy. Rada připomíná mezinárodní normy a závazky, k nimž se Turecko přihlásilo a zavázalo, a vyzývá Turecko, aby urychleně zvrátilo negativní trendy.
32. Rada je obzvláště znepokojena pokračujícím a hluboce znepokojujícím zhoršováním situace v oblasti právního státu a základních práv včetně svobody projevu. Není možné tolerovat zhoršování nezávislosti a fungování soudnictví, ani pokračující omezování, zadržování, věznění a další opatření namířená proti novinářům, akademickým pracovníkům, členům politických stran, včetně poslanců, obráncům lidských práv, uživatelům sociálních médií a dalším osobám při uplatňování jejich základních práv a svobod. Rada znovu vyjadřuje vážné znepokojení nad tímto negativním vývojem, jakož i nad pokračujícím zadržování občanů EU včetně dvou řeckých vojáků. Turecko musí neodkladně a účinně řešit tyto i mnohé další závažné nedostatky a nevyřešené otázky, na které bylo poukázáno ve zprávě Komise. Turecko by také mělo intenzivněji spolupracovat s Radou Evropy a jejími příslušnými subjekty a orgány, zabývat se jejich klíčovými doporučeními a provádět všechna rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva v souladu s článkem 46 ESLP. Rada zejména konstatuje, že nejnovější změny turecké ústavy postrádají podle kritického zhodnocení Benátské komise odpovídající systém brzd a protivah a ohrožují oddělení pravomocí.

33. Rada nadále očekává, že se Turecko jednoznačně zaváže k udržování dobrých sousedských vztahů, dodržování mezinárodních dohod a k mírovému urovnávání sporů, přičemž se v případě potřeby bude obracet na Mezinárodní soudní dvůr. Rada ve všech těchto ohledech připomíná a potvrzuje předchozí závěry Rady a závěry Evropské rady, včetně závěrů Evropské rady ze dne 22. března 2018, v nichž důrazně odsoudila pokračující protiprávní akce Turecka v oblasti východního Středomoří a Egejského moře, závěrů Rady ze dne 11. prosince 2006 a prohlášení ze dne 21. září 2005, a vyzývá Turecko, aby splnilo své závazky vyplývající z rámce pro jednání, včetně plného a nediskriminačního provádění dodatkového protokolu k dohodě o přidružení vůči všem členským státům. Rada znovu opakuje, že uznání všech členských států je zásadním předpokladem. Turecko se musí vyvarovat hrozeb a akcí, které poškozují dobré sousedské vztahy, normalizovat své vztahy s Kyprskou republikou a respektovat suverenitu všech členských států EU nad jejich teritoriálními vodami a vzdušným prostorem, jakož i všechna jejich svrchovaná práva, včetně mimo jiné práva provádět průzkum přírodních zdrojů a využívat jich, v souladu s právními předpisy EU a mezinárodními právními předpisy, včetně Úmluvy OSN o mořském právu. I nadále je vrcholně důležité, aby se Turecko zavázalo ke komplexnímu urovnání kyprského problému, včetně jeho vnějších aspektů, v rámci OSN v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a ve shodě se zásadami, na nichž je EU založena, a s *acquis communautaire*, aby k němu přispívalo a aby se zdrželo jakýchkoliv činností, které přispívají k polarizaci v členských státech EU.
34. Rada Turecko opětovně vyzývá, aby zajistilo postupné sbližování se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU a aby jako prioritu zvrátilo současný klesající trend, a připomíná svůj postoj k přistoupení členských států k mezinárodním organizacím.
35. Rada konstatuje, že Turecko se Evropské unii stále více vzdaluje. Přístupová jednání Turecka se tedy v podstatě zastavila a nelze uvažovat o otevření či uzavření žádných dalších kapitol a nepředpokládá se žádná další práce na modernizaci celní unie mezi EU a Tureckem.

PROCES STABILIZACE A PŘIDRUŽENÍ

BÝVALÁ JUGOSLÁVSKÁ REPUBLIKA MAKEDONIE

36. Rada vítá, že země překonala hlubokou politickou krizi, mimo jiné díky pokračujícímu provádění dohody z Pržina a podstatnému pokroku ohledně naléhavých priorit v oblasti reform. Rada vítá skutečnost, že od května 2017 nová vláda i ve složitém politickém kontextu podnikla významné kroky k postupné obnově kultury kompromisu oslovováním všech zúčastněných stran včetně opozice, k posílení demokracie a právního státu a k prokázání opravdové vůle k provedení reformy inkluzivním a transparentním způsobem, a že se na sousední země obracela v duchu dobrých sousedských vztahů.
37. Dne 11. prosince 2016 se uskutečnily předčasné parlamentní volby, jako součást dohody z Pržina, a v říjnu 2017 byl uspořádán i místní volby. Rada konstatuje, že OBSE/ODIHR vyhodnotily tyto poslední volby jako kompetitivní a že k uskutečnění demokratických voleb přispělo dodržování základních svobod. Rada uznává, že bylo dosaženo pokroku při řešení doporučení OBSE/ODIHR a obnovování důvěry občanů ve volební procesy.
38. Rada vítá první konkrétní pokrok, pokud jde o obnovení nezávislosti soudnictví, zlepšení práce soudů a následná opatření navazující na činnost zvláštního státního zastupitelství, neboť se jedná o první kroky vedoucí ke zvrácení nepříznivého vývoje z předchozích let. Rada připomíná, že je důležité pokračovat v činnosti směřující ke stanovení právní odpovědnosti za protiprávní jednání, které vyšlo najevo na základě odposlechů z roku 2015, jakož i za související selhání v oblasti dohledu a že je nutno stanovit odpovědnost za útok na parlament, k němuž došlo dne 27. dubna 2017. Rada vybízí k dalšímu provádění strategie pro reformu soudnictví a k dalšímu úsilí, co se týče zbývajících doporučení, dosažení dalších hmatatelných výsledků a zajištění nezávislého fungování soudnictví.

39. Rada bere s uspokojením na vědomí pokrok, jehož bylo dosaženo v prosazování programu reforem EU. Vyzývá všechny strany, aby pokračovaly v konstruktivním dialogu a posilovaly stávající reformní dynamiku, zejména v klíčových oblastech prvního státu, jako jsou boj proti korupci a organizované trestné činnosti, reforma soudnictví, boj proti radikalizaci a terorismu a reforma zpravodajských služeb. Vyzdvihuje význam depolitizované veřejné správy založené na dosažených výsledcích, volební reformy, svobody sdělovacích prostředků a posílení dohledu nad výkonnou mocí. Rada rovněž připomíná, že je důležité, aby byly probíhající i plánované reformy účinně prováděny.
40. Rada vítá konstruktivní úlohu občanské společnosti, která procesy demokratické transformace podporuje, výrazné zlepšení prostředí, v němž občanská společnost vyvíjí činnost, jakož i zjevné odhodlání vlády k řádnému dialogu a inkluzi. Rada připomíná význam dobrých vztahů mezi etnickými skupinami, podporuje nasazení vlády a vítá řadu kroků, které již byly učiněny v zájmu zvyšování důvěry mezi komunitami a dalšího provádění ochridské rámcové dohody.
41. Rada vítá významné zlepšení rámce pro správu veřejných financí a posílení jeho transparentnosti. Rada zemi rovněž vyzývá, aby v souladu se společnými závěry ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem řešila klíčové výzvy, jako jsou boj proti neformální ekonomice a korupci, vypořádání se s nedostatečně systematickým a účinným vymáháním práva a netransparentností regulačního rámce, řešení vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí a žen a modernizace vzdělávacího systému na všech úrovních.
42. Rada bere s potěšením na vědomí, že země zlepšila soulad se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU, a vybízí ji, aby tento soulad dále prohloubila.

43. Jak bylo uvedeno v předchozích závěrech Evropské rady a Rady, zásadní význam má udržování dobrých sousedských vztahů, včetně dojednaného a vzájemně přijatelného řešení otázky názvu, a to pod záštitou OSN. Rada velice vítá podpis dohody s Řeckem ohledně názvu, která uzavírá dlouhotrvající jednání, a s potěšením očekává její ratifikaci a provádění. Rada rovněž vítá uzavření smlouvy o přátelství, dobrých sousedských vztazích a spolupráci s Bulharskem a zdůrazňuje důležitost jejího trvalého provádění. Tyto dva významné kroky by měly fakticky ukončit veškeré nároky založené na mylných výkladech dějinných událostí.
44. Ze zřetelem k výše uvedenému pokroku, zejména pokud jde o provádění dohody z Pržina, naléhavé priority v oblasti reform a pozitivní dynamiku vytvořenou dohodou s Řeckem o otázce názvu, se Rada dohodla, že bude na výše uvedený pokrok dosažený Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií reagovat pozitivně a vytyčí cestu k zahájení přístupových jednání v červnu 2019. Rada proto zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné, aby Bývalá jugoslávská republika Makedonie vykazovala v naléhavých prioritách v oblasti reform i nadále konkrétní pokrok a aby dosáhla dalších hmatatelných výsledků v boji proti korupci a zachovávala při tom aktuální reformní dynamiku a posilovala ji. Rada za tímto účelem vybízí Komisi, aby výše popsané reformní úsilí Bývalé jugoslávské republiky Makedonie pozorně sledovala, přičemž na základě výroční zprávy Komise pak Rada posoudí dosažený pokrok. Rada připomíná, že rozhodnutí o zahájení přístupových jednání s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií bude podmíněno dokončením vnitrostátních parlamentních postupů a potvrzením Evropskou radou, přičemž neprodleně po tomto rozhodnutí bude do konce roku 2019, v závislosti na dosaženém pokroku, následovat první mezivládní konference. Rada zdůrazňuje, že toto posouzení pokroku by mělo zahrnovat další hmatatelné a trvalé výsledky, zejména se zaměřením na:
- reformy soudnictví a proaktivní vyšetřování, stíhání a pravomocná odsouzení v případech korupce a organizované trestné činnosti, včetně korupce a organizované trestné činnosti na vysoké úrovni;
 - reformu zpravodajských a bezpečnostních služeb;
 - reformu veřejné správy.
- Rada bere na vědomí záměr Komise zahájit nezbytné přípravné činnosti.

ALBÁNIE

45. Rada vítá pokrok, jež Albánie stabilně vykazuje v realizaci reforem souvisejících s pěti klíčovými prioritami: reforma veřejné správy, reforma soudnictví, boj proti korupci, boj proti organizované trestné činnosti a ochrana lidských práv včetně práv příslušníků menšin a vlastnických práv. Probíhá institucionální restrukturalizace justice, jež tvoří základ pro komplexní reformu soudnictví. Postup nového hodnocení (prověřování) soudců a státních zástupců, probíhající pod dohledem mezinárodní monitorovací operace, začal přinášet první konkrétní výsledky, a to i v případě vysoce postavených členů justice. Rada Albánii vybízí, aby v dobré spolupráci s mezinárodní monitorovací operací pokračovala. Rada vyzývá Albánii, aby na dosavadní pokrok navázala a aby reformu soudnictví nadále intenzivně prováděla, a to s cílem dosáhnout větší nezávislosti, odpovědnosti, profesionality a účinnosti soudního systému, především na základě dalšího uplatňování prověřovacího procesu, který je pro úspěšnost reformy klíčový.
46. Rada vítá úsilí směřující k dosažení přesvědčivých výsledků v oblasti proaktivního vyšetřování, stíhání a pravomocných odsouzení v rámci boje proti korupci a organizované trestné činnosti, a konstatuje, že rozbíjení skupin organizované trestné činnosti zůstává nadále významnou výzvou. Rada zdůrazňuje, že je důležité, aby Albánie dále usilovala o hmatatelné a udržitelné výsledky, mimo jiné i v konkrétní oblasti boje proti pěstování drog a obchodování s nimi. Rada vybízí Albánii, aby nadále a v hlubší míře usilovala o omezení pěstování konopí a aby v tomto ohledu navázala na první výrazné výsledky, zaznamenané v minulých měsících. Rada oceňuje intenzivní a posílenou spolupráci Albánie s donucovacími orgány členských států EU a očekává, že tato oboustranně prospěšná praxe bude pokračovat.

47. Rada kromě toho zdůrazňuje, že je třeba, aby Albánie ve všech těchto oblastech zintenzivnila úsilí a aby zajistila dosažení dalších hmatatelných výsledků také v boji proti korupci na vysoké úrovni a při rozbíjení organizovaných zločineckých sítí. Na úspěšné operace donucovacích orgánů je nutno systematicky navazovat v rovině soudních opatření. V rámci probíhající reformy soudnictví dosud nebyly na základě již existujícího právního rámce zřízeny specializované instituce pro boj proti korupci a organizované trestné činnosti. Zásadním dlouhodobým cílem, jenž vyžaduje další strukturované a soustavné úsilí, je i nadále vykazování přesvědčivých výsledků, pokud jde o proaktivní vyšetřování a stíhání organizované trestné činnosti a korupce na všech úrovních a o vynášení rozsudků v této oblasti.
48. Rada opakuje, že je třeba přijmout účinná legislativní a politická opatření k posílení ochrany lidských práv a antidiskriminačních politik, mimo jiné pokud jde o otázku rovného zacházení se všemi menšinami a přístupu jejich příslušníků k právům v celé Albánii, a zajistit důsledné provádění rámcových právních předpisů řešením veškerých nedořešených otázek, včetně práva na svobodné sebeurčení, prostřednictvím příslušných prováděcích předpisů. Rada rovněž znovu opakuje potřebu účinného uplatňování majetkových práv.
49. Rada konstatuje, že pro zajištění pokroku v programu reforem ku prospěchu občanů a přiblížení země k EU má zásadní význam důsledný a konstruktivní dialog mezi vládou a opozicí ohledně reforem souvisejících s EU.
50. Rada opakuje, že by Albánie měla posílit reformy zaměřené na zvýšení konkurenceschopnosti a řešení neformální ekonomiky. V souladu se společnými závěry ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem Rada vyzývá Albánii, aby dále zlepšovala podnikatelské a investiční prostředí a aby v této souvislosti mimo jiné zajistila vymáhání vlastnických práv, důrazně prosazovala fiskální konsolidaci a posílila daňovou správu. Rada vítá částečný pokrok, jehož bylo dosaženo v oblasti liberalizace trhu s energií, dopravní infrastruktury a digitalizace. Rada Albánii vybízí, aby přijala opatření, jimiž bude řešit problém nakládání s odpady.

51. Rada vysoce oceňuje, že Albánie nadále postupuje plně v souladu se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU. Rada vítá odhodlání a pokrok v boji proti terorismu a násilnému extremismu a vybízí Albánii k dalšímu úsilí.
52. Rada s potěšením konstatuje, že se Albánie nadále konstruktivně účastní regionální spolupráce. Dále Rada vítá posílený dialog Albánie se sousedními zeměmi v zájmu řešení významných bilaterálních otázek a zajištění dobrých sousedských vztahů, jejichž význam je i nadále klíčový.
53. Rada bere s potěšením na vědomí zvýšené úsilí ze strany Albánie, pokud jde o zavádění účinných opatření zaměřených na boj proti vysokému přílivu zjevně nepodložených žádostí o azyl podávaných státními příslušníky Albánie v členských státech EU a v zemích přidružených k Schengenu. Má-li být dosaženo trvalých výsledků, je třeba v těchto opatřeních pokračovat, stejně jako je nutno dále rozvíjet spolupráci a dialog s nejvíce postiženými zeměmi.
54. Ze zřetelem k výše uvedenému pokroku, zejména pokud jde o pět klíčových priorit, se Rada dohodla, že bude na výše uvedený pokrok dosažený Albánií reagovat pozitivně a vytyčí cestu k zahájení přístupových jednání v červnu 2019. Rada proto zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné, aby Albánie dále konsolidovala pokrok v oblasti reformy soudnictví, zejména prostřednictvím prověřovacího procesu, aby vykazovala další hmatatelné výsledky v boji proti korupci na všech úrovních a proti organizované trestné činnosti, především co se týče pěstování drog a obchodování s nimi, a aby při tom zachovávala aktuální reformní dynamiku a posilovala ji. To mimo jiné zahrnuje:
- další pokrok v postupu nového hodnocení soudců a státních zástupců, zejména dokončení práce na všech prioritních spisech, a završení procesu zřizování nezávislých soudních struktur v souladu s cíli ústavní reformy;
 - završení procesu zřizování specializovaných orgánů, zejména Zvláštního útvaru pro boj proti korupci a organizované trestné činnosti, Státního úřadu pro vyšetřování a soudu;
 - zlepšení výsledků v souvislosti s proaktivním vyšetřováním, stíháním a pravomocnými rozsudky v boji proti korupci a organizované trestné činnosti, včetně korupce a organizované trestné činnosti na vysoké úrovni.

Rada za tímto účelem vybízí Komisi, aby výše popsané reformní úsilí Albánie pozorně sledovala, přičemž na základě výroční zprávy Komise pak Rada posoudí dosažený pokrok. Rada připomíná, že rozhodnutí o zahájení přístupových jednání s Albánií bude podmíněno dokončením vnitrostátních parlamentních postupů a potvrzením Evropskou radou, přičemž neprodleně po tomto rozhodnutí bude do konce roku 2019, v závislosti na dosaženém pokroku, následovat první mezivládní konference. Rada zdůrazňuje, že toto posouzení pokroku by mělo zahrnovat další hmatatelné a trvalé výsledky, zejména se zaměřením na otázky právního státu. Pokud jde o volby, Rada přikládá zvláštní význam tomu, aby se Albánie zabývala dosud nezohledněnými doporučeními Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva působícího při Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Rada rovněž přikládá zvláštní význam tomu, aby Albánie pokračovala v úsilí o snížení počtů zjevně neodůvodněných žádostí o azyl, a žádá rovněž Komisi, aby na tuto otázku brala zřetel.

Rada bere na vědomí záměr Komise zahájit nezbytné přípravné činnosti.

BOSNA A HERCEGOVINA

55. Rada bere s potěšením na vědomí, že Bosna a Hercegovina prostřednictvím mechanismu koordinace předložila konečné znění odpovědi na dotazník pro stanovisko Komise k žádosti Bosny a Hercegoviny o členství, a naléhavě Bosnu a Hercegovinu vyzývá, aby tento důležitý mechanismus nadále využívala pro přípravu konzistentních a komplexních celostátních strategických dokumentů, včetně dokumentů vyžadovaných na základě dohody o stabilizaci a přidružení. Rada připomíná, že žádost Bosny a Hercegoviny o členství v EU z února roku 2016 představuje strategický závazek, podle něž se země má přibližovat EU, avšak že je zapotřebí jej neodkladně realizovat v podobě komplexních výsledků reforem v praxi. Rada vítá skutečnost, že Bosna a Hercegovina přijala některé reformy orientované na EU, například v oblasti spotřebních daní nebo celostátních strategií pro životní prostředí a rozvoj venkova. Rada však se znepokojením konstatuje, že rozvratnická rétorika a předvolební kampaně tempo reforem výrazně zpomalily, zejména co se týče programu reforem.

56. Rada připomíná, že od Bosny a Hercegoviny očekává, že v zájmu svých občanů zajistí úplné a účinné provádění programu reforem v souladu s akčním plánem, který schválily orgány Bosny a Hercegoviny, a za intenzivních konzultací s občanskou společností a v úzké spolupráci s Evropskou unií, mezinárodními finančními institucemi a mezinárodními partnery. Prioritou zůstávají sociálně-ekonomické reformy podporující začlenění, posilování právního státu včetně zvyšování nezávislosti a nestrannosti, odpovědnosti, profesionálního přístupu a účinnosti soudnictví, boj proti korupci a organizované trestné činnosti, boj proti radikalizaci a terorismu a proti nelegální migraci, jakož i reforma veřejné správy v souladu s evropskými normami na všech úrovních správy a rovněž další zlepšování spolupráce mezi všemi jejími úrovněmi.

Rada dále s politováním konstatuje, že nedošlo k pokroku v oblasti svobody projevu a budování nezávislých sdělovacích prostředků, a vybízí Bosnu a Hercegovinu, aby v zájmu řešení této otázky zintenzivnila úsilí.

57. Rada vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby jako nejvyšší prioritu přijala ustanovení trestního řádu Bosny a Hercegoviny v souladu s mezinárodními normami. Vyzývá rovněž k úplnému přijetí zákona o střetu zájmů a zákona o zpravodajských službách.

58. Rada bere na vědomí, že byly vyhlášeny všeobecné volby, které jsou plánovány na 7. října 2018. Rada vyjadřuje politování nad neochotou ke kompromisu, kterou daly najevo politické strany, a naléhavě vybízí orgány Bosny a Hercegoviny, aby neodkladně pozměnily volební rámec tak, aby bylo zajištěno, že výsledky říjnových voleb budou uvedeny do praxe. V tomto ohledu se všichni vedoucí političtí představitelé musejí zhostit svých úkolů a nalézt řešení pro federální Sněmovnu národů. Rada je toho názoru, že k volebním reformám je třeba přistupovat v duchu dialogu a přikládat jim náležitý význam, a proto Bosnu a Hercegovinu rovněž vyzývá k realizaci doporučení OBSE-ODIHR s cílem dosáhnout toho, aby se země přiblížila k evropským standardům a zlepšil se demokratický proces voleb, které se budou konat v budoucnu. Rada rovněž uznává, že je třeba v patřičné době po volbách řešit v souladu s evropskými normami další otázky související s volbami, včetně ustanovení o konání místních voleb v Mostaru a voleb do předsednictví Bosny a Hercegoviny; v tomto ohledu Rada zdůrazňuje, že by neměly být podniknuty žádné legislativní ani politické kroky, které by ztížily výkon rozhodnutí ve věci Sejdić a Finci a souvisejících rozhodnutí. Tyto reformy však nesmí být na úkor dalšího provádění programu reform.
59. Rada opětovně prohlašuje, že je neochvějně odhodlána podporovat perspektivu členství Bosny a Hercegoviny v EU jakožto jedné, sjednocené a svrchované země, a vyzývá všechny orgány a politické síly v Bosně a Hercegovině, aby překonaly rozvratnickou rétoriku pramenící z minulosti, přestaly oslavovat válečné zločince a aktivně se zasazovaly o usmíření, mimo jiné prostřednictvím vzdělávání. Rada vyzývá Bosnu a Hercegovinu, aby se dále aktivně zapojovala do regionální spolupráce a budování sousedských vztahů.

60. Rada vítá pokrok v oblasti hospodářského rozvoje a konkurenceschopnosti. V souladu se společnými závěry ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem Rada nicméně Bosnu a Hercegovinu vyzývá, aby se zabývala klíčovými výzvami, jako jsou slabý právní stát, nadále neuspokojivé podnikatelské prostředí, neexistující společný hospodářský prostor, roztržitost regulačního prostředí, objemná a neefektivní veřejná správa, rozsáhlá neformální ekonomika, nedostatečný přístup k finančním prostředkům pro některé úseky hospodářství, korupce, nerovnováha na trhu práce s vysokou strukturální nezaměstnaností a nízkou mírou zaměstnanosti ve spojení s nízkou kvalitou vzdělávacího systému, nedostatečné institucionální kapacity a nepříznivé investiční prostředí; a rovněž aby posílila komplexní rámec pro řešení krizí bank. Rada také opětovně zdůrazňuje, že je třeba, aby orgány Bosny a Hercegoviny vyvíjely větší úsilí v oblasti ochrany životního prostředí.
61. Rada orgány Bosny a Hercegoviny na všech úrovních vybízí, aby se aktivně účastnily procesu přípravy stanoviska Komise a aby Komisi poskytovaly vyžadované podklady. Rada připomíná, že je třeba, aby Komise při přípravě svého stanoviska věnovala zvláštní pozornost výkonu soudního rozhodnutí ve věci Sejdić a Finci. Rada uznává, že ústava Bosny a Hercegoviny řadí k tzv. konstitutivním národům Bosňáky, Chorvaty a Srby (společně s dalšími), současně však opakuje, že musí být plně zaručeny zásady rovnosti všech občanů a nediskriminace. Rada se otázce procesu integrace Bosny a Hercegoviny do EU bude znovu věnovat na základě stanoviska Komise k žádosti této země o členství v EU.

KOSOVO

62. Rada zdůrazňuje význam dohody o stabilizaci a přidružení s Kosovem a vybízí k jejímu pokračujícímu provádění. Tato výlučná dohoda EU, kterou není dotčen postoj členských států k otázce statusu, stanoví smluvní rámec, v jehož mezích EU a Kosovo posilují spolupráci a hodnotí vývoj vzájemných vztahů. Pro Kosovo dohoda představuje příležitost pro dosažení udržitelného pokroku a pro sbližování s Unií v souladu s evropskou perspektivou tohoto regionu; zároveň je pak zdrojem příležitostí v oblasti obchodu a investic.
63. Rada vítá ratifikaci dohody o hranicích s Černou Horou kosovským národním shromážděním, k níž došlo v březnu roku 2018, neboť tato dohoda představuje splnění jednoho ze čtyř klíčových kritérií pro uvolnění kosovského vízového režimu a je významným úspěchem v duchu dobrých sousedských vztahů. Rada bere na vědomí, že Komise hodlá předložit hodnocení závěrečného ukazatele v oblasti zlepšování výsledků v boji proti korupci a organizované trestné činnosti, a vyzývá Komisi, aby uvedla, zda jsou nadále splňovány i ostatní ukazatele.
64. Rada vítá skutečnost, že parlamentní a komunální volby, které se konaly v roce 2017, byly v zásadě konkurenční a na většině míst v Kosovu byly řádně organizovány. Atmosféru volební kampaně nicméně v řadě srbských komunit v Kosovu narušoval výrazný prvek vzájemného zastrašování mezi Srby. Obecněji pak Rada vyzývá Kosovo, aby řešilo dlouhodobé nedostatky ve volebním procesu a řídilo se přitom doporučeními volebních pozorovatelských misí EU, a to v úzké spolupráci s dalšími mezinárodními činiteli včetně OBSE/ODIHR.

65. Rada vybízí k většímu úsilí o dosažení konsensu napříč politickým spektrem, aby Kosovo pokročilo v evropské agendě. Národní shromáždění by mělo zásadním způsobem zlepšit svou činnost coby klíčové fórum pro legislativní práci, politický dialog a zastupování, jakož i výkon svých funkcí dohledu. Rada vyjadřuje znepokojení nad opakovanými násilnými incidenty, k nimž ve shromáždění došlo během hlasování o vymezení vnějších a vnitřních hranic.
66. Rada Kosovo naléhavě vyzývá, aby urychlilo provádění komplexních reforem nezbytných pro splnění závazků vyplývajících z dohody o stabilizaci a přidružení, a mohlo tak plně využívat možností, jež dohoda skýtá. Rada vybízí Kosovo, aby zdvojnásobilo úsilí v zájmu završení důsledného provádění evropského programu reforem, jenž byl zahájen v listopadu roku 2016, a to s cílem zlepšit v Kosovu právní stát a socioekonomický rozvoj a dosahovat soustavných výsledků při provádění dohody o stabilizaci a přidružení.
67. Rada vítá zlepšení podnikatelského prostředí a vyzývá Kosovo, aby zejména v souladu se společnými závěry ze zasedání v rámci hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem zvýšilo úsilí v boji proti korupci a neformální ekonomice, intenzivněji usilovalo o snížení vysoké nezaměstnanosti, zejména nezaměstnanosti mladých lidí, a o zlepšení v zadávání veřejných zakázek, důsledněji chránilo vlastnická práva investorů z EU, lépe zajišťovalo účinné vymáhání smluvních závazků a zvýšilo úsilí zaměřené na zlepšování vzdělávání, posilování institucionálních kapacit a daňové správy, jakož i zvyšování celkové odolnosti bankovního odvětví. Pokud jde o důležité odvětví energetiky, musí Kosovo zvýšit energetickou účinnost, podporovat využívání energie z obnovitelných zdrojů a splnit svůj závazek, podle něhož má vyřadit z provozu elektrárnu Kosovo A, představující největší zdroj znečištění na západním Balkáně, a to mimo jiné v zájmu zlepšení kvality života.

68. Rada Kosovo vybízí, aby neodkladně zvýšilo úsilí směřující ke zlepšení právního státu, včetně nezávislosti soudnictví a spravedlivého řízení. Rada konstatuje, že zdrojem zvláštních výzev je situace na severu Kosova, především pokud jde o boj proti zločineckým sítím, jenž vyžaduje neodkladnou a účinnou spolupráci všech zúčastněných aktérů, a je i nadále hluboce znepokojena vraždou Olivera Ivanoviće, k níž došlo v severní Mitrovici v lednu roku 2018. Zdůrazňuje, že pachatelé musejí být postaveni před soud. Rovněž je třeba, aby Kosovo dále posílilo boj proti organizované trestné činnosti a korupci. Rada je znepokojena deportací šesti tureckých občanů, k níž došlo, aniž by respektovala jejich zaručená práva. Rada bere na vědomí značný pokrok v oblasti boje proti radikalizaci, extremismu a terorismu a vyzývá k dalšímu úsilí. Rada v této souvislosti zejména zdůrazňuje, že je zapotřebí účinná a intenzivní regionální a mezinárodní spolupráce, včetně spolupráce s Europolem a Eurojustem, za plného dodržení souvisejících předpisů a aniž je dotčen postoj členských států k otázce statusu.
69. Pokud jde o reformu veřejné správy, je třeba, aby přijímání, povyšování a propouštění pracovníků bylo transparentní a vázané na dosažené výsledky a aby bylo prováděno na základě objektivních kritérií, a to rovněž v případě nezávislých orgánů a agentur s cílem zajistit jejich nezávislé fungování a účinné řízení. Na celém území Kosova musejí být účinně prosazována a chráněna lidská práva a plná ochrana se vztahuje i na kulturní a náboženské dědictví. Mělo by být řešeno začleňování a ochrana příslušníků menšin, mimo jiné prostřednictvím dalšího úsilí směřujícího k uplatňování existujícího právního rámce a k zajištění bezpečného prostředí a ochrany jejich vlastnických práv, jakož i posilování sociální soudržnosti.
70. Pokud jde o dialog mezi Prištinou a Bělehradem, zprostředkovaný EU, Rada vítá, že obě strany se vůči vysoké představitelce zavázaly, že budou pracovat na celkové normalizaci vztahů, a to i ve formě právně závazné dohody, která je pro nastoupenou evropskou cestu obou zemí klíčová a má zásadní význam pro udržitelnou regionální stabilitu.

71. Rada vítá, že řídicí tým po dlouhém zpoždění zahájil práci na návrhu statutu sdružení/společenství obcí v Kosovu, v nichž většinu tvoří Srbové, a to v souladu s dohodou z Bruselu z roku 2013 a s dohodou ze srpna 2015, a očekává, že obě strany se do tohoto procesu konstruktivně zapojí s cílem urychleně tento dlouhodobý závazek splnit. Rada vyzývá k urychlenému překonání zbývajících překážek při provádění dohody o energetice. S ohledem na pomalé tempo pokroku Rada zdůrazňuje, že je důležité dokončit provedení všech ostatních dohod z minulosti a zejména dohody o mostu v Mitrovici, integrované správě hranic a vzájemném uznávání diplomů. Rada naléhavě vyzývá Kosovo, aby urychleně a v dobré víře provedlo svou část všech dosavadních dohod a aby konstruktivně spolupracovalo se Srbskem při vypracovávání a provádění dohod budoucích. Vítá skutečnost, že na podzim roku 2017 byla provedena dohoda o spravedlnosti, která zajišťuje fungování integrovaného soudnictví v Kosovu a nabízí přístup ke spravedlnosti pro všechny komunity. Rada bude nadále pozorně sledovat, zda Kosovo trvale usiluje o dosažení viditelného a udržitelného pokroku v normalizaci vztahů se Srbskem, aby Kosovo a Srbsko mohly pokračovat ve své nastoupené evropské cestě a současně se zamezilo tomu, že by se mohly v tomto úsilí vzájemně blokovat, přičemž cílem je, aby obě země mohly plně vykonávat svá práva a plnit své povinnosti. Rada oceňuje práci vysoké představitelky při zprostředkování dialogu a se zájmem očekává její další intenzivní spolupráci se zúčastněnými stranami s cílem dosáhnout celkové normalizace.
72. Rada připomíná, že pokrok v procesu normalizace vztahů se Srbskem je základním principem dohody o stabilizaci a přidružení, a klade důraz na rozvoj vztahů a spolupráce mezi EU a Kosovem.
73. Rada připomíná, že je hluboce znepokojena pokusy o zrušení zákonů o specializovaných senátech pro Kosovo, a naléhavě Kosovo vybízí, aby v otázce specializovaných senátů nadále zachovávalo angažovaný postoj, v plném souladu se svými mezinárodními závazky i jako projev skutečné vůle zabezpečit první stát, základní svobody, spravedlnost a usmíření.

74. Rada vítá dohodu, které bylo dosaženo ohledně prodloužení mise EULEX do června roku 2020. Naléhavě Kosovo vyzývá, aby pokračovalo v úzké a účinné spolupráci s misí EULEX a aktivně přispívalo k plnému a neomezovanému výkonu mandátu této mise.
75. Rada vítá uzavření rámcové dohody mezi Evropskou unií a Kosovem o obecných zásadách účasti Kosova na programech Unie a její vstup v platnost, přičemž zdůrazňuje, že je důležité, aby Kosovo těchto programů plně využívalo. Rada vítá skutečnost, že se Kosovo zapojí do programů COSME, Erasmus +, Evropa pro občany a Kreativní Evropa.
-